

АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 342.9:35.07:69.05

DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2025-3-9>

Бурла І. Г.,
аспірант

Київського університету інтелектуальної власності та права
<https://orcid.org/0009-0006-5905-2843>

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

PRINCIPLES OF PUBLIC ADMINISTRATION OF HOUSING CONSTRUCTION IN UKRAINE

У статті здійснено доктринальний аналіз принципів публічного адміністрування у сфері житлового будівництва в Україні з урахуванням нормативно-правової бази та практичних прикладів реалізації державної житлової політики. Поняття «принцип» розглядається як вихідне нормативне положення, що має аксіологічну природу та слугує орієнтиром у правовому регулюванні. Розкрито нормативну природу принципів адміністративного права, їхню роль у забезпеченні правової визначеності, стабільності та ефективності правозастосування. Визначено, що принципи, закріплені у Законі України «Про адміністративну процедуру», зокрема верховенство права, законність, рівність перед законом, обґрунтованість, добросовісність, пропорційність та відкритість, є ключовими орієнтирами для функціонування адміністративних органів. Проаналізовано нормативні положення законів України «Про будівельні норми», «Про регулювання містобудівної діяльності» та Земельного кодексу України, які формують принципову основу публічного адміністрування у сфері житлового будівництва. Виокремлено принципи безпеки, плановості, інтегрованості, сталого розвитку, соціальної інклюзивності, децентралізації та відповідності міжнародним стандартам. Окрема увага приділена науковим підходам до класифікації принципів, які пропонують поділ на загальноправові, галузеві та спеціальні, включаючи принципи контролю та принципи надання адміністративних послуг. Представлено практичний приклад реалізації принципів через урядову програму грошової компенсації на придбання житла для ветеранів і внутрішньо переміщених осіб. Підкреслено реалізацію принципів соціальної справедливості, прозорості, ефективності та децентралізації. Окремо висвітлено роль цифровізації містобудівної діяльності, що виявляється у впровадженні Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва та супутніх реєстрів. Цифрові сервіси сприяють спрощенню процедур, зменшенню корупційних ризиків та підвищенню доступності адміністративних послуг. Участь міжнародних партнерів посилює підзвітність та легітимність реформ. У підсумку, принципи публічного адміністрування розглядаються як структуроутворюючий елемент сучасної житлової політики, що забезпечує її ефективність, відкритість та орієнтованість на потреби громадян.

Ключові слова: адміністративне право, будівельна діяльність, децентралізація, доступність, ефективність, законність, інклюзивність, містобудування, нормативність, підзвітність, планування, принципи, прозорість, публічне адміністрування, соціальна справедливість, цифровізація.

The article presents a doctrinal analysis of the principles of public administration in the field of housing construction in Ukraine, taking into account the regulatory framework and practical examples of state housing policy implementation. The concept of "principle" is viewed as a fundamental normative provision with an axiological nature that serves as a guideline in legal regulation. The normative essence of administrative law principles and their role in ensuring legal certainty, stability, and effective law enforcement are revealed. The principles enshrined in the Law of Ukraine "On Administrative Procedure," particularly the rule of law, legality, equality before the law, reasonableness, good faith, proportionality, and openness, are defined as key benchmarks for the functioning of administrative bodies. The legal provisions of the Laws of Ukraine "On Building Codes," "On the Regulation of Urban Development Activities," and the Land Code of Ukraine, which constitute the normative basis of public administration in the housing construction sector, are analyzed. The principles of safety, planning, integration, sustainable development, social inclusiveness, decentralization, and compliance with international standards are outlined. Particular attention is paid to scholarly classifications of principles, suggesting their division into general legal, sectoral, and special principles, including control principles and

principles of administrative service delivery. A practical example is provided through the implementation of a government program offering housing purchase compensation for veterans and internally displaced persons. The realization of the principles of social justice, transparency, efficiency, and decentralization is emphasized. The article also highlights the role of digitization in urban development through the implementation of the Unified State Electronic System in the construction sector and related registries. These digital services contribute to procedural simplification, reduction of corruption risks, and improved accessibility of administrative services. The involvement of international partners strengthens accountability and the legitimacy of reforms. In conclusion, the principles of public administration are regarded as a structural element of modern housing policy, ensuring its efficiency, openness, and focus on the needs of citizens.

Key words: accessibility, administrative law, building activity, decentralization, digitalization, efficiency, inclusiveness, legality, normative regulation, planning, principles, public administration, transparency, urban development, accountability, social justice.

Вступ. У сучасних умовах післявоєнного відновлення України питання житлового будівництва набуває особливої актуальності як елемент забезпечення базових прав людини та зміцнення соціальної стабільності. Враховуючи значну кількість внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, а також родин загиблих військовослужбовців, держава змушена адаптувати інструменти публічного адміністрування до нових соціально-економічних викликів. Реформування житлової політики супроводжується впровадженням інноваційних підходів, зокрема цифровізації процедур, децентралізації повноважень та підвищення прозорості управління. У цьому контексті особливе значення мають принципи публічного адміністрування, які забезпечують законність, ефективність і соціальну справедливість. Саме вони формують концептуальну основу для розбудови сучасної моделі врядування у сфері житлового будівництва.

Попри суттєвий прогрес у реформуванні нормативно-правової бази, залишається низка проблем, пов'язаних із фрагментарністю правового регулювання, відсутністю єдиного підходу до закріплення принципів публічного адміністрування та недостатньою узгодженістю між рівнями влади. У практичному вимірі часто виникає дисбаланс між задекларованими принципами та їх реалізацією. Особливо це стосується принципів доступності, соціальної орієнтації та підзвітності, які не завжди враховуються у процесі ухвалення адміністративних рішень. Існує потреба в систематизації принципів, які використовуються у сфері житлової політики, та в чіткому нормативному їх закріпленні. Саме це дозволить забезпечити передбачуваність і сталість публічного адміністрування, зокре-

ма у сфері забезпечення житлом соціально вразливих категорій населення.

Значна частина сучасних викликів потребує не лише оновлення механізмів реалізації політики, а й переосмислення ролі принципів як нормативних і аксіологічних орієнтирів. Вони виступають фундаментом адміністративної діяльності, забезпечуючи її відповідність демократичним стандартам, правам людини та публічному інтересу. Без чіткого розуміння й реалізації принципів публічне адміністрування ризикує втратити легітимність та ефективність у сфері, яка напряму стосується якості життя громадян. Зокрема, принципи законності, ефективності, прозорості та соціальної справедливості мають бути імplementовані на всіх етапах – від розробки містобудівної документації до надання адміністративних послуг. Це підвищує довіру до органів влади та забезпечує належну реалізацію житлових прав громадян.

Аналіз принципів публічного адміністрування у сфері житлового будівництва є не лише науково-теоретичним завданням, а й практично важливим елементом формування сучасної державної політики. Увага до цієї тематики зумовлена потребою у правовій визначеності, інституційній злагодженості та прозорості публічного управління. Аналіз чинного законодавства, доктринальних підходів і практичних прикладів реалізації житлових програм дає змогу сформулювати цілісне уявлення про ефективність і проблемні аспекти імplementації принципів. Вивчення цього питання дозволяє сформулювати конкретні рекомендації для удосконалення правової бази та адміністративних процедур, спрямованих на сталий розвиток житлової інфраструктури та забезпечення гідного рівня життя населення.

Огляд останніх досліджень. Різним питанням правового регулювання будівництва в Україні була виділена вагому уваги вчених різних галузей, в першу чергу адміністративного права. Зокрема, К. Бруссо, Ю. Тарасюк, О. Воронова, Г. Гриценко, А. Запотоцький, О. Кудрявцев, І. Комарницька, К. Пономаренко, Л. Радченко, Т. Рим, Н. Савенко, Б. Семенко, С. Сенік, О. Німко, О. Соколовська, О. Сударенко, В. Сударенко.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі законодавства та наукових доктрин виявити та проаналізувати принципи публічного адміністрування житлового будівництва в Україні.

Виклад основних положень. Звертаючись до тлумачного словника української мови поняття принцип розкривається, як основне вихідне положення певної системи знань, теорії або ідеології, що має загальний, фундаментальний характер і визначає спрямованість мислення або дій у межах відповідної галузі. Принцип виконує функцію узагальненого правила або закономірності, що становить основу для формування методів, підходів і норм у науці, філософії, праві та інших сферах. Як абстрактна категорія, принцип слугує орієнтиром для послідовного та логічного здійснення діяльності, зберігаючи внутрішню узгодженість системи [1]. У контексті написання нашої роботи є більш доречним тлумачення поняття «принцип» як основного вихідного положення, що має нормативний або аксіологічний характер і слугує орієнтиром у правовому регулюванні.

Звертаючись до юридичної літератури принцип трактується як вихідне, фундаментальне положення, що виражає загальні засади побудови та функціонування правової системи. Принципи мають нормативну природу, оскільки відображають основні цінності, цілі та методи правового регулювання. У сфері адміністративного права вони відіграють роль методологічного орієнтира для законодавчої та правозастосовної діяльності. Принципи забезпечують цілісність, передбачуваність і стабільність правової системи, сприяючи реалізації прав і свобод громадян. Вони є керівними ідеями, що формують загальні стандарти для дій адміністративних органів та визначають межі їхньої дискреції [2, с. 60].

Принципи публічного адміністрування, закріплені у Законі України «Про адміністративну процедуру», становлять правову та ціннісну основу діяльності адміністративних органів. Центральне місце серед них посідає принцип верховенства права, що гарантує пріоритет прав і свобод людини. Принцип законності вимагає діяти виключно в межах повноважень, передбачених Конституцією та законами. Рівність перед законом забезпечує однакове ставлення до всіх суб'єктів незалежно від їхніх ознак. Обґрунтованість і неупередженість рішень гарантують справедливість і виключають конфлікт інтересів. Добросовісність, розсудливість та пропорційність забезпечують обґрунтоване використання повноважень відповідно до цілей, передбачених законом. Відкритість і право на участь у провадженні реалізують право особи на доступ до інформації й участь у розгляді справи. Ефективність, своєчасність, презумпція правомірності та офіційність підвищують якість адміністративного врядування та довіру до органів влади [3].

Отже, принципи, як фундаментальні вихідні положення, мають нормативний і ціннісний характер, що визначає їхню провідну роль у побудові правових систем і здійсненні публічного адміністрування. У сфері адміністративного права принципи виступають методологічним орієнтиром, що забезпечує узгодженість, передбачуваність і ефективність правозастосування. На законодавчому рівні закріплено такі ключові принципи, як верховенство права, законність, рівність перед законом, неупередженість, добросовісність, пропорційність та відкритість. Вони спрямовані на гарантування справедливого врядування, захист прав людини та підвищення довіри до адміністративних органів.

Відповідно до Закону України «Про будівельні норми», принципи формують правову основу створення безпечного, доступного та здорового середовища для життя населення. Центральним виступає принцип забезпечення безпеки, що включає механічну стійкість, пожежну безпеку та екологічну відповідність. Відкритість, прозорість і доступність інформації про будівельні норми гарантують участь громадськості та контроль за діяльністю у сфе-

рі містобудування. Значущим є принцип відповідності норм міжнародним стандартам, що сприяє гармонізації українського будівельного законодавства з європейським. Принцип соціальної інклюзивності вимагає врахування потреб усіх соціальних груп, зокрема маломобільних осіб. Установлення норм здійснюється з урахуванням функціонального призначення об'єкта, що підвищує ефективність регулювання. Закон закріплює нормативну визначеність повноважень між органами влади та встановлює механізми їхньої взаємодії. Офіційне оприлюднення норм сприяє реалізації принципів підзвітності та правової визначеності в галузі містобудівної політики [4].

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» формує систему публічного адміністрування житлового будівництва, спираючись на низку фундаментальних принципів. Центральне місце посідає принцип законності, що зобов'язує діяти в межах містобудівної документації та чинного законодавства. Принцип планування забезпечує обов'язковість створення документації на всіх рівнях для раціонального розвитку територій. Інтегрованість і координація виражаються у взаємодії державних і місцевих органів влади, що мають розмежовані повноваження. Технологічна ефективність реалізується через електронну форму документів та цифрову картографію. Сталий розвиток закріплює баланс соціальних, економічних і екологічних інтересів у забудові територій. Принцип доступності гарантує інклюзивність забудови, орієнтовану на гідність, рівність і стандартизовані процедури [5].

Згідно з Земельним кодексом України принципи житлового будівництва ґрунтуються на визнанні землі як національного багатства, що потребує правової охорони та раціонального використання. Закон забезпечує рівність усіх форм власності та гарантує право на землю для громадян і юридичних осіб. Житлова забудова допускається лише на землях із відповідним цільовим призначенням і має відповідати суспільним інтересам та екологічним вимогам. Управління земельними ресурсами здійснюється за принципом децентралізації з чітким розмежуванням повноважень між державними і місцевими органами влади. Органи місцево-

го самоврядування відіграють ключову роль у передачі земель під забудову та забезпеченні контролю за дотриманням законодавства. Викуп земель для суспільних потреб покликаний збалансувати приватні права із публічними інтересами [6].

Отже, принципи публічного адміністрування житлового будівництва в Україні охоплюють низку засад, що формують узгоджену нормативну й організаційну систему. Насамперед це принцип законності, що забезпечує функціонування у межах затвердженої містобудівної документації та правових норм. Плановість передбачає обов'язкову розробку документів просторового розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях. Інтегрованість і координація гарантують взаємодію органів публічної влади з чітким розмежуванням їхніх повноважень. Сталий розвиток забезпечує екологічну безпеку, економічну ефективність і соціальну справедливість у забудові територій. Інклюзивність зобов'язує враховувати потреби всіх груп населення, зокрема маломобільних осіб. Водночас прозорість, підзвітність і правова визначеність гарантують публічний доступ до норм, відкритість процедур та можливість контролю з боку громадськості.

Виконуючи доктринальний аналіз слід звернути увагу на теоретико-правове дослідження принципів забезпечення житлового будівництва в Україні Ю. Тарасюка, який розглядає принципи, як вихідні засади, прямо або опосередковано закріплені в чинному законодавстві. Автор поділяє їх на загальноправові, галузеві та спеціальні, наголошуючи на їх взаємодоповнювальному характері. Загальноправові принципи мають універсальне значення і забезпечують правопорядок у всіх сферах діяльності. Галузеві засади регулюють специфіку будівельної галузі через норми, стандарти, контроль і екологічну відповідальність. Спеціальні принципи відображають соціальну орієнтацію житлового будівництва та спрямовані на його стимулювання і диференціацію. Відсутність узгодженого доктринального підходу перешкоджає системному регулюванню цієї сфери. Автор обґрунтовує необхідність законодавчого закріплення принципів як ключового етапу формування ефективної правової політики. Принципи при цьому розглядаються

не як декларації, а як практичні орієнтири для усіх учасників житлово-будівельних правовідносин [7].

О. Кудрявцев у своїй роботі обґрунтовує систему принципів публічного адміністрування у сфері житлового будівництва через аналіз діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції. Загальні принципи – законність, об’єктивність, прозорість, гласність, дієвість і моніторинг – закладають підґрунтя для ефективного і підзвітного функціонування органів влади. Автор акцентує увагу на важливості спеціальних принципів, які поділяються на дві групи: принципи контролю та принципи надання адміністративних послуг. У контрольно-наглядовій діяльності визначальними є пріоритет безпеки, презумпція правомірності, превентивність, підзвітність і паритетність. Ці принципи дозволяють запобігати порушенням, підвищують якість управління та легітимність рішень. У сфері надання адміністративних послуг автор виділяє принципи «єдиного вікна», мовчазної згоди, захисту персональних даних і спрощення процедур. Такі підходи сприяють зменшенню бюрократичного тиску та цифровій трансформації управління. Особливої уваги надано децентралізації, що дозволяє місцевим органам оперативніше реагувати на потреби забудовників. Робота автора підкреслює, що комплексне впровадження цих принципів зміцнює правопорядок та ефективність державної політики у сфері будівництва [8].

Отже, виходячи з доктринального аналізу принципи публічного адміністрування житлового будівництва розглядаються як комплексна система, що включає загальноправові, галузеві та спеціальні засади. До загальноправових належать законність, об’єктивність, прозорість, гласність, дієвість і моніторинг, які забезпечують підзвітність та ефективність органів влади. Галузеві принципи зосереджені на дотриманні будівельних норм, стандартах, контролі, екологічній безпеці та функціональній відповідальності. Спеціальні принципи поділяються на принципи контролю (пріоритет безпеки, презумпція правомірності, превентивність, підзвітність, паритетність) і принципи надання адміністративних послуг (єдине вікно, мовчазна згода, спрощення процедур,

захист персональних даних). Акцентується на децентралізації, що сприяє оперативному реагуванню на потреби забудовників. Принципи розглядаються як нормативні орієнтири, що мають бути закріплені у законодавстві для підвищення правової визначеності та ефективності політики. Їх узгоджене застосування сприяє зміцненню правопорядку, цифровій трансформації та справедливому управлінню у сфері житлового будівництва.

Розглядаючи приклади реалізації принципів публічного адміністрування слід ознайомитися з урядовою програмою з розподілу житлових субвенцій ветеранам та членам їхніх сімей на загальну суму 5,7 млрд грн у 2024 році є прикладом реалізації принципів соціальної справедливості, прозорості та ефективності публічного адміністрування у сфері житлового будівництва. Принцип ефективності виявляється у впровадженні механізму грошової компенсації, що дозволяє отримувачам самостійно обирати житло відповідно до своїх потреб. Прозорість забезпечується відкритим інформуванням громадськості щодо бюджету, критеріїв, процедур та результатів розподілу. Підхід із гнучким використанням компенсації на житло, придбане як на первинному, так і на вторинному ринку, дозволяє адаптувати політику до реальних умов житлового ринку. Це зміцнює довіру до органів виконавчої влади з боку ветеранів та їхніх родин. Крім того, ця програма ілюструє інтегрованість державної житлової політики, яка реалізується через взаємодію Міністерства у справах ветеранів, Кабінету Міністрів, Міністерства фінансів та Офісу Президента України. Наявність спеціальних рахунків в Ощадбанку та запровадження єдиного підходу до виплати грошової компенсації демонструє упорядкованість і адміністративну злагодженість у діях різних рівнів влади. Принцип децентралізації проявляється у передачі частини функцій місцевим розпорядникам коштів, які здійснюють безпосередні виплати згідно з помісячними графіками. Запровадження таких заходів є актуальним в умовах війни, що обумовлює підвищений попит на житло серед ВПО, ветеранів та родин загиблих військових. Програма також демонструє практичне втілення принципу відповідальності публічної адміністрації за захист конституційного права на житло [9].

Цифровізація містобудівної діяльності в Україні є прикладом реалізації принципів публічного адміністрування, зокрема прозорості, підзвітності, децентралізації та ефективності. Запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, Містобудівного кадастру, Реєстру адрес та системи ціноутворення дозволяє автоматизувати взаємодію між громадянами, забудовниками та органами влади. Це сприяє скороченню процедур, зменшенню корупційних ризиків і покращенню доступу до житлово-містобудівної інформації. Також цифрові сервіси забезпечують швидке прийняття рішень, формування єдиних підходів до проектування, фінансування й відбудови інфраструктури. Верифікація адрес, інтеграція реєстрів і формування відкритих даних дозволяє територіальним громадам ефективно планувати розвиток та здійснювати контроль за будівельною діяльністю. У результаті формується нова модель управління, орієнтована на сервіс, інноваційність і доброчесність. Цей комплекс цифрових рішень є важливою складовою реалізації житлової політики, зокрема у контексті післявоєнного відновлення та забезпечення внутрішньо переміщених осіб. Участь міжнародних партнерів, зокрема USAID та UK Dev, свідчить про високий рівень довіри до інституційних змін у сфері публічного адміністрування. Автоматизація процесів дозволяє фізичним та юридичним особам оперативно отримувати комплексні адміністративні послуги, що є втіленням принципів «єдиного вікна» та цифрової доступності [10].

Отже, реалізація принципів публічного адміністрування у сфері житлового будівництва в Україні демонструє суттєве зростання ефективності, прозорості та підзвітності державної житлової політики. Цифровізація будівельної галузі через запровадження електронних систем та реєстрів спростила процедури, знизилася ризики корупції та забезпечила зручність взаємодії громадян з органами влади. Децентралізація управлінських повноважень надала більшу оперативність місцевим органам, сприяючи точнішій адаптації політики до регіональних потреб. Інституційна взаємодія на різних рівнях влади забезпечує злагодженість рішень та системне відновлення житлової інфраструк-

тури. У результаті формується сучасна модель публічного управління, що базується на соціальній справедливості, технологічній інноваційності та повазі до прав людини.

Висновки. Отже, в результаті аналізу реалізації принципів публічного адміністрування у сфері житлового будівництва в Україні, можна стверджувати, що державна політика демонструє поступове наближення до сучасних європейських стандартів управління. Запровадження цільових програм, цифрових сервісів, децентралізованих моделей управління та механізмів грошової компенсації є свідченням інтеграції ключових адміністративних принципів у практику. Урядова програма компенсації вартості житла для ветеранів та членів їхніх родин у 2024 році демонструє ефективне втілення принципу соціальної справедливості через цільові житлові програми. Вона спрямована на найбільш уразливі категорії громадян: осіб з інвалідністю внаслідок війни, родини загиблих військовослужбовців, а також внутрішньо переміщених осіб. Це вказує на реалізацію диференційованого та адресного підходу в державній житловій політиці. Відкритість критеріїв, чіткість процедур та публічна звітність підвищують довіру громадськості до механізмів реалізації програми.

Прозорість як один з фундаментальних принципів публічного адміністрування реалізується через відкритість процедур розподілу житлових субвенцій. Інформування населення щодо обсягів виділених коштів, кількості отримувачів компенсації та порядку її виплати підкріплюється офіційними джерелами урядових порталів. Це мінімізує ризики корупційних практик і забезпечує публічний контроль за рішеннями органів виконавчої влади. Стандартизована система переказів через державний банк та моніторинг виконання програми підтверджують належну організацію процесу. Чіткі механізми прийняття рішень і відкритість даних підвищують рівень легітимності політики житлового забезпечення. Дотримання принципу прозорості є особливо важливим у кризовий час, коли громадяни потребують впевненості в добросовісності дій держави.

Ефективність публічного адміністрування у сфері житлового будівництва проявляється у використанні грошової компенсації

як інструменту житлової політики. Відмова від адміністративного розподілу житла на користь фінансового механізму забезпечує гнучкість у задоволенні індивідуальних потреб громадян. Такий підхід знижує навантаження на державну інфраструктуру та підвищує раціональність використання бюджетних ресурсів. Ветерани та їхні родини мають можливість вільно обирати житло на ринку, що сприяє підвищенню якості та відповідності житлових умов. Зменшення адміністративних процедур скорочує терміни реалізації права на житло та знижує потенційну бюрократичну інертність.

Через передачу функцій місцевим розпорядникам коштів публічне адміністрування в сфері житлового будівництва реалізує принцип децентралізації. Такий підхід дозволяє швидше реагувати на локальні запити та ефективніше враховувати регіональні особливості. Місцеві органи влади отримують інструменти впливу на формування житлової політики, що підвищує їхню адміністративну відповідальність та спроможність. Водночас центральні органи зберігають контрольну функцію, забезпечуючи координацію та стандартизацію процесів. Це створює збалансовану модель багаторівневого управління, де кожна ланка виконує свою роль відповідно до компетенції.

Реалізація цифрової доступності в адміністративній сфері житлового будівництва досягається через створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва та суміжних реєстрів. Це дозволяє автоматизува-

ти основні процедури, прискорити прийняття рішень і знизити адміністративне навантаження на заявників. Інструменти, як-от Містобудівний кадастр, Єдиний реєстр адрес та система ціноутворення, формують цифрову інфраструктуру, орієнтовану на сервісність. Принцип «єдиного вікна» стає реальною адміністративною практикою, доступною через електронні сервіси. Такі зміни мають позитивний ефект у сфері боротьби з корупцією та підвищують інституційну прозорість. В умовах післявоєнного відновлення цифровізація стає критично важливою для забезпечення безперервного і чесного функціонування будівельної галузі.

Підзвітність держави перед громадянами у сфері житлового будівництва підсилюється за рахунок партнерства з міжнародними донорами та прозорого цифрового моніторингу. Присутність таких акторів, як USAID та UK Dev, не лише забезпечує технічну підтримку, а й формує додатковий рівень зовнішнього контролю. Це підвищує легітимність процесів, пов'язаних із цифровізацією будівельної галузі, та зменшує ризики формального виконання реформ. Системи аналітики в електронному середовищі дозволяють здійснювати аудит проєктних рішень, ефективності витрат і цільового використання коштів. Прозорість стає не лише політичним гаслом, а функціональною характеристикою управління. Участь громадськості та медіа у висвітленні змін посилює зворотний зв'язок між владою та суспільством.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Принцип. Словник української мови: в 11 томах. Том 8, 1977. С. 62. URL: <https://sum.in.ua/s/pryncyp>
2. Галунько В. Діхтєвський П., Берлач А. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс: підручник: видання п'яте. / за заг. ред. В. Фелика, В. Галунька. Київ, 2024. 992 с.
3. Про адміністративну процедуру. Закон України від 17 лютого 2022 № 2073-IX. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2073-20>
4. Про будівельні норми. Закон України від 05 листопада 2009 № 1704-VI. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1704-17>
5. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17 лютого 2011 № 3038-VI. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17>
6. Земельний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 25 жовтня 2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14>
7. Тарасюк Ю. Принципи забезпечення житлового будівництва в Україні. Вісник АПСВТ. 2020. № 3–4. С. 131–138. DOI: 10.33287/11225.
8. Кудрявцев О. В. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2017. 21 с.

9. Уряд затвердив розподіл житлових субвенцій в обсязі 5,7 млрд грн на виплату ветеранам та членам їхніх сімей грошової компенсації на придбання житла. Урядовий портал. 02 липня 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyyv-rozpodil-zhytlovykh-subventsii-v-obsiazi-57-mlrd-hrn-na-vyplatu-veteranam-ta-chlenam-ikhnikh-simei-hroshovoi-kompensatsii-na-trydbannia-zhytla>

10. Цифровізація містобудування: представлені нові сервіси для швидкої та прозорої відбудови. Міністерство розвитку громад та територій України. 05 грудня 2024. URL: https://www.minregion.gov.ua/news/cyfrova_vidbudova_2024